

Våldsbejakande misogyni

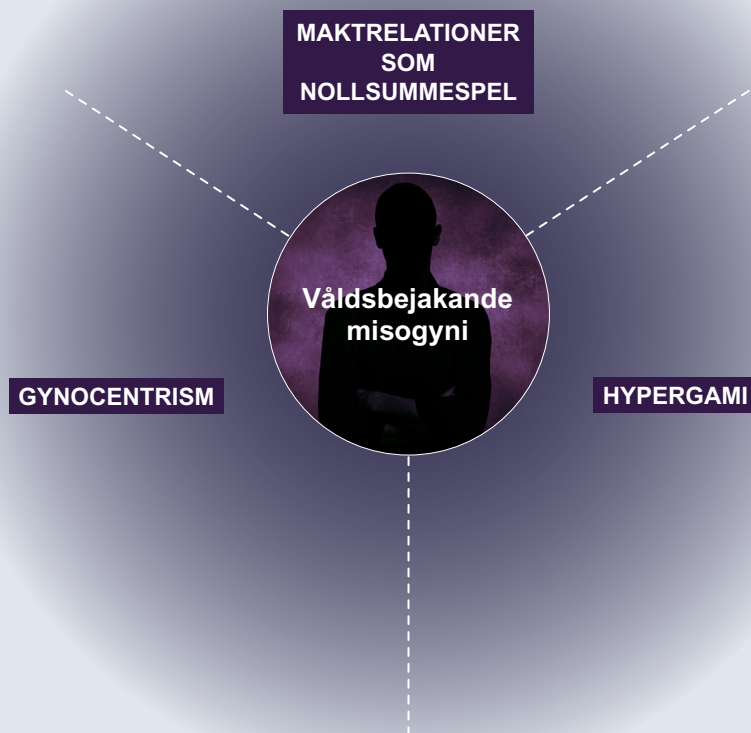
Under senare år har det förekommit exempel på planerade och genomförda våldsdåd i Sverige och internationellt där gärningspersonen haft en misogyn motivbild. De mest uppmärksammade fallen har skett i USA och Kanada.

Nationellt centrum för terrorhotbedömning (NCT) har analyserat våldsbejakande misogyni ur ett svenskt perspektiv och gjort bedömningen att det är tveksamt att företeelsen på egen hand utgör ett terrorhot.

Idévärlden

Grunden för den våldsbejakande misogynins ideologi finns i manosfären som är ett löst sammanhängande nätverk av idéer och aktörer.

- I manosfären ses samhället som **gynocentriskt**, vilket innebär att kvinnornas behov och perspektiv alltid premieras framför männens.
- I manosfären uppfattas relationerna mellan män och kvinnor som ett **nollsummespel** där den enes vinst är den andres förlust. Framsteg för jämställdhet leder därför enligt manosfären till ett samhälle där kvinnor drar fördelar på bekostnad av män.
- En återkommande tanke är att alla kvinnor är **hypergama**, det vill säga att de alltid söker män med hög status, ofta relaterat till utseende eller ekonomi. Detta upplevs ytterligare förstärka mäns förlust av egenmakt och resultera i en obalans i maktförhållandena män emellan eftersom endast ett fåtal premieras.

Misogyna föreställningar förekommer i samhället i stort, men när dessa ges en ideologisk inramning används begreppet misogyn extremism. Det är en ideologi vars huvudsakliga mål är ett misogynt samhälle, vilket inkluderar strikta könsroller och traditionella värderingar om könstillhörighet och sexuell läggning. När våld förespråkas för att förverkliga denna ideologi används begreppet våldsbejakande misogyni.

Misogyni förekommer även inom annan extremism, som våldsbejakande högerextremism och våldsbejakande islamism. Här utgör ett misogynt samhälle inte ett mål i sig

självt utan snarare ett medel för att uppnå andra ideologiska mål, till exempel den föreställda rasens, nationens, eller religionens överlevnad. Våldsbejakande misogyni bör därför betraktas som en egen företeelse även om överlappningar med andra våldsbejakande miljöer förekommer.

Internationellt finns det exempel på att våldsbejakande misogyni kan ge upphov till våldsdåd som kan beskrivas som terror. I flera uppmärksammade fall har dåden utförts av personer som beskrivit och identifierat sig som incel (involuntary celibate).

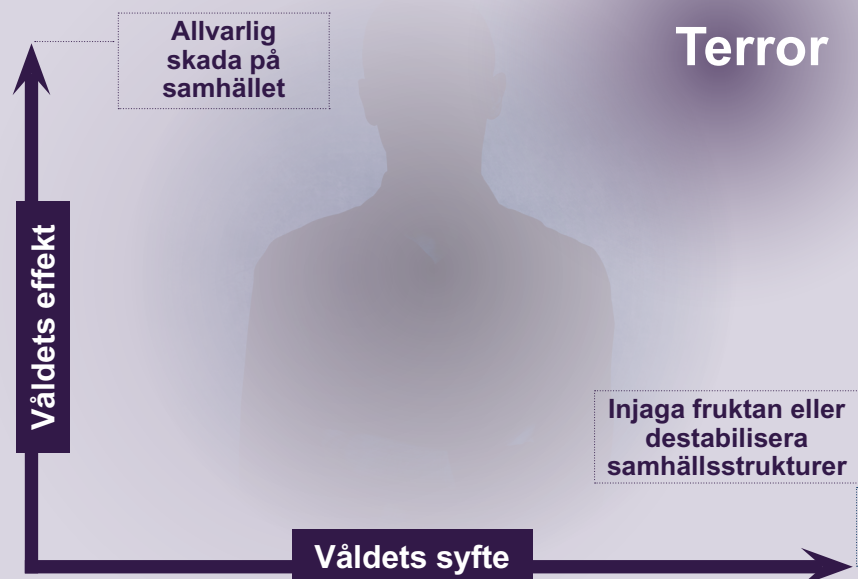
Hotet mot Sverige

- Internationella våldsdåd visar att våldsbejakande misogyni existerar som en fristående kategori av våldsbejakande extremism, skild från traditionella former av extremism som våldsbejakande högerextremism och våldsbejakande islamism.
- För närvarande bedöms våldsbejakande misogyni på egen hand inte utgöra något konkret terrorattentatshot i en svensk kontext.
- Våldsbejakande misogyni bedöms fortsatt ingå i ett diversifierat terrorhotlandskap, det vill säga att element ur den misogynna extremismen kan komma att ingå i framtida ideologiskt motiverade våldsdåd.
- På längre sikt kan andra våldsbejakande extremister, huvudsakligen våldsbejakande högerextremister, i större utsträckning använda våldsbejakande misogyni för radikalisering i eget syfte, baserat på en ideologisk överlappning.

Det som skiljer våldsbejakande misogyni från annat våld med misogynna inslag är förövarens ideologiska inramning av våldet. Det egna dådet ses som en del i ett uppfattat uppror mot nuvarande samhällsstrukturer och ofta ses tidigare attentatpersoner som förebilder. Våldet riktas oftast mot individer utan någon personlig relation till förövaren, återkommande kvinnor. Även samhället i bredare bemärkelse är en måltavla, exempelvis genom massskjutningar på offentliga platser som är symboliskt viktiga för den egna ideologin. Det kan till exempel handla om platser som är förknippade med jämställdhet eller miljöer där anställda eller besökare i stor utsträckning är kvinnor.

Det förekommer att kvinnor engagerar sig i misogyn extremism, men hittills kända våldsdåd med koppling till våldsbejakande misogyni har genomförts av män. Våldsdåden har huvudsakligen genomförts med enkla medel, så som kniv, fordon och skjutvapen.

Våldsbejakande misogyni som terrorism

Internationellt har endast ett fåtal våldsdåd med koppling till våldsbejakande misogyni prövats som terrorism i juridisk mening. För att terrorism ska vara aktuellt ska gärningen allvarligt kunna skada ett land. Gärningen ska också genomföras med syfte att allvarligt destabilisera eller förstöra grundläggande samhällsstrukturer, alternativt med syfte att injaga allvarlig fruktan hos befolkningen.

